

Bir sıra pestisidlərin təsiredici maddələrinin tətbiqinin qadağan edilməsi barədə qərar

Hazırda kimyəvi çirkləndiricilər bütün dünya ölkələri üçün ciddi problem yaratmaqdadır. Ətraf mühit çirkləndiriciləri arasında pestisidlər xüsusi yer tutur və digər çirkləndiricilərdən fərqli olaraq məqsədli şəkildə ətraf mühitə səpilir.

Kəskin toksikliyi, uzun müddət təsirini saxlaması və ətraf mühit üçün yaratdığı təhlükə nəzərə alınaraq Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin (AQTA) Kollegiyasının 2021-ci il 31 avqust tarixli, 23 nömrəli qərarı ilə 191 adda pestisidin təsiredici maddələrinin idxalı, qeydiyyatı, istehsalı və tətbiqinin qadağan edilməsi ilə bağlı müvafiq qərar qəbul olunub. Siyahıda göstərilən təsiredici maddələr olan pestisidlərin tətbiqi bu qərar imzalandığı gündən üç ay sonra qadağan ediləcək.

Qeyd edək ki, bu siyahı hazırlanarkən "Rotterdam Konvensiyası ilə tənzimlənən kimyəvi maddələr", "Davamlı Üzvi Çirkləndiricilər haqqında" Stokholm Konvensiyası, "Ozon təbəqəsini dağıdan maddələr" üzrə Beynəlxalq Montreal protokolu və Avropa Birliyi tərəfindən istifadəsi qadağan olunan təsiredici maddələrin siyahısına istinad olunub.

Məlumat üçün bildiririk ki, Stokholm Konvensiyasının əsas məqsədi dünyada ən arzuolunmaz kimyəvi maddələrdən sayılan Davamlı Üzvi Çirkləndiricilərin aradan qaldırılmasına yönəldilib. Davamlı Üzvi Çirkləndiricilər toksik, bioakkumulyativ, yüksək davamlı olub uzun məsafələrə daşına bilir və bununla da canlılar üçün global təhlükə yaradır. "Müəyyən zəhərli kimyəvi maddələrin və pestisidlərin beynəlxalq ticarətində əvvəlcədən razılığın verilməsi proseduruna dair Rotterdam Konvensiyası" Beynəlxalq ticarətdə müəyyən təhlükəli kimyəvi maddələr və pestisidlər üçün əvvəlcədən təsdiq olunmuş razılıq proseduru üzrə beynəlxalq ticarətdə bəzi təhlükəli pestisidlər barədə informasiya mübadiləsini tənzimləyir. Montreal Protokolu Ozon təbəqəsini dağıdan maddələr üzrə beynəlxalq müqavilə olub, ozon təbəqəsini dağıtdıqları ehtimal olunan bir sıra maddələrin istehsalını tədricən dayandırılması yolu ilə ozon təbəqəsinin mühafizə olunmasına yönəldilib.

Beynəlxalq konvensiyalar və qurumlar tərəfindən qadağan olunmuş pestisidlərin kənd təsərrüfatında tətbiqi insan və heyvan sağlamlığında ciddi problemlərin yaranmasına, ətraf mühitin çirklənməsinə, ekoloji tarazlığın pozulmasına, məhsullarda qadağan olunmuş zəhərli kimyəvi maddələrin qalığı miqdarının yaranmasına və ölkəmizin ixrac potensialının azalmasına səbəb ola bilər.

Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsullarının istehsalı, ətraf mühitin və insan sağlamlığının qorunması, torpaq münbitliyinin və strukturunun mühafizəsi baxımından kənd təsərrüfatında qadağan olunmuş təsiredici maddələrin tətbiqi yolverilməzdir.

"Fitosanitar nəzarəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.6-cı maddəsinə və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 22 yanvar tarixli 10 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Pestisidlərin, bioloji preparatların və aqrokimyəvi maddələrin dövlət sınağının aparılması, qeydiyyatına alınması və istifadəsinə icazə verilmiş preparatların siyahısına daxil edilməsi Qaydaları"nın 26-cı bəndinə əsasən, preparatların təhlükəliliyi barədə yeni məlumatlar daxil olduğu hallarda Azərbaycan Respublikasının

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi onların tətbiqini tamamilə və ya müvəqqəti dövr üçün qadağan edir.

Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyasının 2021-ci il 31 avqust tarixli, 23 nömrəli qərarı ilə **Azərbaycan Respublikasında tətbiqi qadağan edilən təsiredici maddələrin siyahısı:**

1	1,2-Dichloroethane (EDC)
2	1,2-Dibromoethane (EDB)
3	2-Naphthyloxyacetic acid (2-NOA)
4	2,4,5-T and its salts and esters
5	4-CPA (4-Chlorophenoxyacetic acid)
6	(Z)-9-Tricosene
7	Acephate
8	Acetochlor
9	Alachlor
10	Aldicarb
11	Aldrin
12	Alpha-Hexachlorocyclohexane (α -HCH)
13	Alkyl dimethylbenzyl ammonium chloride (Benzalkonium chloride)
14	Amino acids: mix
15	Amitrole (aminotriazole)

16	Anilofos
17	Azinphos-methyl
18	Azocyclotin
19	Benfuracarb
20	Beta-Hexachlorocyclohexane (β -HCH)
21	Binapacryl
22	Bioallethrin (Esbiothrin)
23	Bitertanol
24	Bromacil
25	Bromophos
26	Bromopropylate
27	Bronopol
28	Butralin
29	Cadusafos (aka ebufos)
30	Cyanides: calcium, hydrogen, sodium
31	Captafol
32	Carbofuran

33	Chinomethionat (aka quinomethionate)
34	Chlorobenzilate
35	Chlordane
36	Chlordecone
37	Chlordimeform
38	Chlorfenvinphos
39	Chlorfluazuron
40	Chloroneb
41	Cis-Zeatin
42	Cyanazine
43	Cycloate
44	Dalapon
45	Diafenthiuron
46	Dichlofluanid
47	Dicofol
48	DDT
49	Decabromodiphenyl ether

50	Dieldrin
51	Difenzoquat
52	Dimethenamid
53	Dimethipin
54	Dinocap
55	Dinoseb, its acetate and salts
56	Dioxacarb
57	Dioxathion
58	Diphenamid (aka difenamide)
59	Endrin
60	Endosulfan (Technical endosulfan and its related isomers)
61	Endothal
62	EPTC (S-dipropylthiocarbamate)
63	Ethalfuralin
64	Ethiofencarb
65	Ethion (aka diethion)
66	Ethirimol

67	Ethoate-methyl
68	Ethylene oxide
69	Fenamidone
70	Fenbutatin oxide
71	Fenitrothion
72	Fenpiclonil
73	Fenthion
74	Fentin acetate
75	Fentin hydroxide
76	Fenvalerate
77	Fipronil
78	Flamprop-M
79	Flocoumafen
80	Fluoroacetamide
81	Fluazifop
82	Flubenzimine
83	Flucythrinate

84	Flufenzin (ISO: diflovidazin)
85	Flufenoxuron
86	Flumetsulam
87	Fluridone
88	Folic acid
89	Fomesafen
90	Formothion
91	Furathiocarb
92	Hexachlorocyclohexane (HCH mixed isomers)
93	Halfenprox (aka brofenprox)
94	Heptachlor
95	Hexachlorobenzene
96	Hexabromobiphenyl (HBB)
97	Hexabromocyclododecane (HBCDD)
98	Hexabromodiphenyl ether and heptabromodiphenyl ether
99	Hexachlorobutadiene
100	Hexaflumuron

101	Hydrogen cyanamide
102	Hydroxy-MCPA
103	Imazamethabenz
104	Imazapic
105	Imazapyr
106	Imazethapyr
107	Iminoctadine
108	Indolylacetic acid (aka auxins)
109	loxynil
110	Isofenphos
111	Kasugamycin
112	Lindane (gamma-HCH)
113	Mercury compounds, including inorganic mercury compounds, alkyl mercury compounds and alkyloxyalkyl and aryl mercury compounds
114	Methabenzthiazuron
115	Methamidophos
116	Methidathion
117	Methyl bromide

118	Methoprene
119	Metominostrobin
120	Mevinphos
121	Mirex
122	Monocrotophos
123	Monolinuron
124	Nitrofen
125	Norflurazon
126	Nuarimol
127	Ofurace
128	Omethoate
129	Orthosulfamuron
130	Oxine-copper
131	Oxycarboxin
132	Oxydemeton-methyl
133	Paraquat
134	Paraffin oil/(CAS 64741-89-5)

135	Paraffin oil/(CAS 64741-88-4)
136	Paraffin oil/(CAS 64741-97-5)
137	Paraffin oil/(CAS 64742-54-7)
138	Paraffin oil/(CAS 64742-65-0)
139	Paraffin oil/(CAS 8012-95-1)
140	Parathion
141	Parathion-methyl
142	PCNB (Quintozene)
143	Pentachlorobenzene
144	Pentachlorophenol and its salts and esters
145	Permethrin
146	Perfluorooctanoic acid (PFOA), its salts and PFOA-related compounds
147	Perfluorooctane sulfonic acid, its salts and perfluorooctane sulfonyl fluoride
148	Phenthoate
149	Phorate
150	Phosalone
151	Phosphamidon

152	Phosphoric acid
153	Primisulfuron
154	Procymidone
155	Profenofos
156	Prometryn
157	Propanil
158	Propoxur
159	Prothiofos
160	Prothoate
161	Pyrazophos
162	Pyridaphenthion
163	Pyrimidifen
164	Pyrithiobac sodium
165	Polychlorinated biphenyls (PCB)
166	Polychlorinated dibenzofurans (PCDF)
167	Polychlorinated dibenzo-p-dioxins (PCDD)
168	Polychlorinated naphthalenes

169	Quinalphos
170	Quizalofop
171	Resmethrin
172	Sethoxydim
173	Simazine
174	Tetrabromodiphenyl ether and pentabromodiphenyl ether
175	Tetradifon
176	Thiazopyr
177	Thiobencarb
178	Thiometon
179	Tolfenpyrad
180	Tolyfluanid
181	Toxaphene (Camphechlor)
182	Tralomethrin
183	Triazamate
184	Triazophos
185	Tributyl tin compounds

186	Trichlorfon
187	Tridemorph
188	Trifluralin
189	Triforine
190	Vinclozolin
191	Zineb